

5 • KONGRES

International Congress

Udruženje anestezičara med sestara/tehničara,
intenzivne terapija, reanimacije i transfuzije
u BiH - PULS sa međunarodnim učešćem.

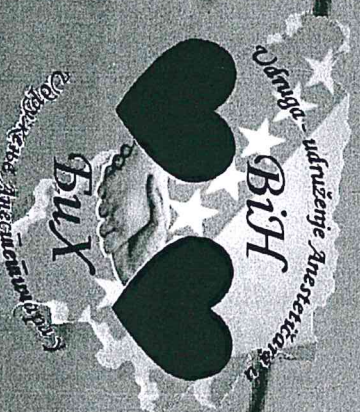
PROGRAM 5 KONGRESA

TUZLA

15-17.IX.2017g.

Hotel Tuzla

**Predavanja iz oblasti:
Anestezije i reanimacije, JIT, Transfuzije
Terapije bola. Poster prezentacije**

PREDSJEDNIK UAUUBIH
Babajić Mevludin

SEKRETAR KONGRESA
Ibrahimi Edmond

GENERALNI SEKRETAR UDRUŽENJA
Nurkić Nermina

STRUČNI ODBOR / SCIENTIFIC COMMITTEE
Prof. Dr. Imamović Semir, BiH

Dr. sci. med. vet/PhD, Vejzović Vedrana
Malmö Univerzitet, Švedska

Prof. Panova Gordana, Makedonija

Adriano Friganović, Hrvatska

Dragošev Gordana, Srbija

Kardoš Zorica, Slovenija (predstavnik IFNA)

Jovan Filipović, Srbija

Božić Josip, Hrvatska

Jahić Mirza BiH

Babajić Mevludin, BiH

Gazibegović Zinajda BiH

ORGANIZACIONI ODBOR / ORGANIZING
COMMITTEE

Čengić Amil

Babajić Mevludin

Ibrahimi Edmond

Mehmedović Mehmed

Salkanović Nurudin

Nurkić Nermina

Babajić Samira

Dedić Midhat

Pejić Sonboj

Halilović Meliha

ORGANIZATOR / ORGANISER

Udruženje Anestetičara i medicinskih
sestara/tehničara intenzivne terapije,
reanimacije i transfuzije u BiH – PULS

SUORGANIZATOR KONGRESA

KOMORA ZDRAVSTVENIH TEHNIČARA

TUZLANSKOG KANTONA

Predsjednik komore

Jahić Mirza

Predstavnik IFNA-e za BiH

Doglad Nermin

Poštovane kolegice, kolege i prijatelji!

Pozivamo Vas da nam se pridružite na 5. kongresu UAUUBIH sa međunarodnim učesnikom koji će se održati od 15.-17.09. 2017g. u Tuzli Hotel „Tuzla“.

Web stranica UAUUBIH-----www.puls.ba
Email UAUUBIH :-----Info@puls.ba

kongres@puls.ba

PLAN RADA 5. KONGRESA UAUUBIH

PRITAK 15.09.2017g.

12,00h - 20,00h REGISTRACIJA UČESNIKA

18,00h SVEČANO OTVARANJE KONGRESA

Pozdravna – uvodna riječ i obraćanje gostiju

I SESIJA

Radno predsjedništvo: Ljiljana Zapratić (HR), Zorica Kardoš (SLO), Mevludin Babajić (BIH)

1. AKADEMIZACIJA SESTRINSTVA – ŠTA NAS ČEKA?

Vedrana Vejzović Dr. sci. med. vet/PhD, Malmö Univerzitet, Švedska

2. VOLNIČKE INFEKCIJE – ŠTA TREBA ZNATI ?

Dipl. ms Gordana Dragošev, KСNIŠ – Predsjednica UNARS SRBIJA

3. IZOLOVANANA PERFUZIJA EKSTREMITEТА (ILP)

Jovan Filipović, IORS Beograd Predsjednik Udruženja anestetičara Srbije

4. Нета и третман код болесници са колоректални карцином

Prof. dr. Gordana Rapova, S. Vasilev, Fakultet med. Nauka, Univerzitet „Goce Delčev“

Štip, Makedonija

5. ZNAČAJ ODNOSA S JAVNOŠĆU ZA UNAPREĐENJE RADA ZDRAVSTVENIH USTANOVA

Dr. Ivanka Adžić, Vera Simić, Klinički centar Srbije, Medicinska škola Beograd, Srbija

6. USPJEŠNOST SPREČEVANJA I SUZBIJANJA POSTOP. VOLI KOD PACIJENTA U HR. VOLNICAMA

Josip Božić mag. zdr. njeg. med. lech. Škola za medicinske sestre Virogradska, Zagreb HR

DISKUSIJA

KRAJ PRVOG DANA KONGRESA

20.00 h KOKTEL DOVRODOŠLICE – VEČERA – MUZIČKO VEŠE

(„KRISTALNA SALA“ HOTELA „TUZLA“ TUZLA)

SUBOTA 16.09.2017g.

08,00h – 12,00h REGISTRACIJA UČESNIKA

II SESIJA 09,00h - 11,00h

Radno predsjedništvo: Gordana Panova (Mak), Spomenka Stanojević (Srb), Ekrem Mrakić (BiH)

1. VRSTE ANESTEZIJE U DANAŠNJE VRIJEME
Ljiljana Zapratić bacc med techn Opća bolnica "Dr. Ivo Pedišić" Sisak, Hrvatska
2. PRIMJENA LARINGEALNE MASKE I NJENA ULOGA U ANESTEZIJI
Edmond Ibrahimji, Babajic Mevludin JZU UKC Tuzla, Klinika za anesteziologiju i reanimatologiju, BiH
3. ULOGA MEDICINSKE SESTRE/TEH. PRI TRANSPORTU VITALNO UGROŽENIH PACIJENATA
Sledana Mujuković, Kantonalna bolnica "Prim.dr.Irfan Ljubijankić" BiH
4. ULOGA ANESTETIČARA PRI SPROVODJENJU DIAGNOSTIČKIH PROCEDURA
Mevludin Babajić, JZU UKC Tuzla, Klinika za anesteziologiju i reanimatologiju, BiH
5. MONTORING PACIJENTA SA HOBP SA ASPEKTA ZDRAVSTVENE NJEGE I TERAPIJE
Mr.Mirsada Čustović, diplomirana medicinska sestra, Klinički Centar Univerziteta u Sarajevu, BiH
6. KOMUNIKACIJA SA KOMATOZNYM PACIJENTOM
Osman Tucaković, JU BOLNICA KONJIC, BiH
7. PROCEDURA EDUKACIJE MED. SESTARATHE. IZ OBLASTI KARDIOPULMOCEREBRALNE REANIMACIJE
Daliborka Dimitrić, Institut za plućne bolesti Vojvodine, Strenska Kamnica, SRBIJA
8. SEVOFLURANE VERSUS PROPOFOL
Elmedin Dubravac KCUS, Registered Nurse/Anesthesia Assistant, University Health Centre Sarajevo, BiH
9. EPIDURALNA ANALGEZIJA (EA)
Margetka Nemeš, DMS Murska Sobota, Slovenija
10. AKUŠERSKI ŠOK
Vera Simić, Ivanka Adžić
Medicinska škola "Beograd" Beograd, Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije
11. KOMPLIKACIJE ANESTEZIJE
Nurdin Salkanović, Babajic Mevludin JZU UKC Tuzla, Klinika za anesteziologiju i reanimatologiju, BiH

DISKUSIJA

KAFE PAUZA 11,00h - 11,30h

SUBOTA 16.09.2017g.

08,00h – 12,00h REGISTRACIJA UČESNIKA

III SESIJA 11,30h - 13,30h

Radno predsjedništvo: Daliborka Dimitrić (Srb), Marijetka Nemeš (Slo), Anil Cengić(BiH)

1. RUKOVODENJE EFEKTIVNYM TIMOVIMA UZDRAVSTVU
Dr.Ivanka Adžić, Vera Simić, Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije, MŠ „Beograd“ Beograd, Srbija
2. EKSPLOZIVSKI INCIDENTI, POSTUPCI I MJERE ZAŠTITE ZAPOSLENIKA KLINIKE ZA ANESTEZIOLOGIJU I REANIMATOLOGIJU
Andrijana Jurčić, Zinaida Gazibegović, Zelka Simić, Nermina Nurkić, JZU UKC Tuzla, Klinika za anesteziologiju i reanimatologiju, BiH
3. MEDICINSKA SESTRA EDUKATOR RODITELJA DJECE S AVTISTIČNYM POREMEĆAJEM
Magda Golubić, Žilvko Stojčić, Nevena Stojčić, Jasmina Marijan Štefoković
Pravni fakultet, Studij socijalnog rada u Zagrebu, HRVATSKA
4. NIEGA KOMATOZNYH BOLESNIKA
Viša med.ses. Mirsada Čivić, Kantonalna bolnica "dr. Irfan Ljubijankić Bihać" BiH
5. RAD U KABINETU ZA INVAZIVNU DIJAGNOSTIKU I LEČENJE
Maja Stanojević, Ana Andrijević, Dejan Stanković, Zlatko Čirić, Institut za plućne bolesti Vojvodine
Strenska Kamnica, SRBIJA
6. PROCJENA RIZIKA OD PADA (smjernice kontrole kvaliteta)
Dipl m.s. Marina Ahmetbegović, m.s. Nina Džindo, CENTAR ZA SRCE, TUZLA, BiH
7. PNEUMONIJE IZAZVANE VIRUSOM GRIPA HINI U SEZONI 2016/17
Zlatko Čirić¹, Maja Stanojević¹, Ana Andrijević¹, Dejan Stanković¹, Nataša Stojaković²
1. Institut za plućne bolesti Vojvodine, Strenska Kamnica, SRBIJA
2. Institut za kardiovaskularne bolesti Vojvodine, Strenska Kamnica, SRBIJA
8. ENTERALNA PREHRANA PACIJENATA SA KARCINOMOM USNE ŠUPLJINE
DMS Samela Zečić, DMS Senada Džebo, Klinika urgentne medicine KCUS, BiH
9. BOLESTI BUBREGA U TRUDNOĆI
Spomenka Stanojković, Ivanka Adžić, Vera Simić, Udruženje zdravstvenih profesionalaca Srbije
10. DEKUBITALNE LEZIJE KAO POSLJEDICA HIPOPERFUZIJE (smjernice kontrole kvaliteta)

m.s. Arneta Hamić Dipl.m.s. Marina Ahmetbegović, CENTAR ZA SRCE, TUZLA, BIH

11. PROTOKOL DOKUMENTIRANJA BOLNIŠNIČNEGA OŽIVLJANJA

Anton Justin dipl. zn. SLOVENIJA

12. POSTER PREZENTACIJA

Midhat Dedić, Nermin Doglud, Selma Stijak, Hajrija Mustić JU Bolnica Travnik

DISKUSIJA

PAUZA 13,30h - 14,00h

SUBOTA 16.09.2017g.

08,00h – 12,00h REGISTRACIJA UČESNIKA

IV SESIJA 14,00h - 15,10h

Radno predsjedništvo: Dragana Mitrović (Srb), Josip Božić (HR), Marina Ahmetbegović (BIH)

1. "BURNOUJ SINDROM" U MEDICINSKIH SESTARA I TEHNIČARA

Jacinta Idžaković, baeh. med. tech. Klinika za anesteziologiju i intenzivno liječenje, Klinički bolnički centar Rijeka, HRVATSKA

2. PROFESIONALNO SAGORJEVANJE

Mf.sc.dipl.med.ses. Melina Čurčić, R. Štjigović, D. Hadžić JZU UKC Tuzla, Klinika za dječije bolesti, BIH

3. IZLOŽENOST MEDICINSKIH SESTARA SINDROMU STRESA NA POSLU

Amela Hajdarević, mag. kliničke zdravstvene njgege, JU Kantonalna bolnica "Dr. Safet Mujić" Mostar

4. ULOGA MED. SESTR/TEH. U ZDR. NJEZI I REH. PAC. KOD TOTALNE PROTEZE KUKA

Matea Težak, Žilvko Stojičić, Sabina Bis, Goranka Rađaj OB Bjelovar, VTŠ Bjelovar, HRVATSKA

5. TRANSPORTNA IMOBILIZACIJA

Emir Suljević, KCUS, Sarajevo, BiH

6. VAŽNOST PROMATIRANJA ZIENICA KOD PACIJENATA NA ODELJKU ZA NEUROLOGIJU I

INTENZIVNOJ TERAPIJI

Čajić Enes dipl. zn, Banović Tadej dipl. zn, Klinika za neurologiju,

Klinični odeljak za vaskularnu neurologiju in intenzivnu neurološka terapiju, Ljubljana, SLOVENIJA

7. AMIOTROFIČNA LATERALNA SKLEROZA (Prikaz slučajja)

Nermina Nurkić, Zinaida Gazibegović, Zelka Simić, Andrijana Jurić,

JZU UKC Tuzla, Klinika za anesteziologiju i reanimatologiju, BIH

DISKUSIJA

15,10h – 16,30h PAUZA ZA RUČAK

SUBOTA 16.09.2017g.

08,00h – 12,00h REGISTRACIJA UČESNIKA

V SESIJA 16,30h - 18,30h

Radno predsjedništvo: Oksana Memić (BIH), Jacinta Idžaković (HR), Melina Čurčić (BIH)

1. MALNUTRICIJA U KARDIOVASKULARNOJ INTENZIVNOJ NJEZI (Smjernice kontrole kvaliteta)

Marina Ahmetbegović Dipl.m.s. CENTAR ZA SRCE, TUZLA, BIH

2. OPEKOTINE - ULOGA SESTRE KOD OPEKOTINA

Dragana Mitrović med. sestra teh. OPŠTA BOLNICA LOZNICA, Odeljenje hirurgije, SRBIJA

3. PNEUMONIJA BOLESNIKA NA MEHANIČKOJ VENTILACIJI SA ZDRAVSTVENOM NJEGOM

Soniboj Pejičić, Mevludin Babajić, Zinaida Gazibegović, Zelka Simić, Andrijana Jurić

JZU UKC Tuzla, Klinika za anesteziologiju i reanimatologiju, BIH

4. PLASIRANJE CVK POD PRATNJOM ULTRAZVUKA

Ajla Jazvin, JU Kantonalna bolnica Dr. Safet Mujić, Mostar, BIH

5. TRETMAN NOVOROĐENČADI SA RESPIRATORNIM DISTRES SINDROMOM

Dipl.san.ing.Ivana Stijević, Dr.Muratović S.D, Hadžić, R. Štjigović, M. Čurčić, H. Sejdin

JZU UKC Tuzla, Klinika za dječije bolesti, BIH

6. PORT - A - CATH VASKULARNI PRISTUPNI UREDBAJ

Dejan Štarković, Maja Stanojević, Ana Andrijević, Zlatko Čirić, Institut za plućne bolesti Vojvodine

Sremska Kamenica, SRBIJA

7. ZDRAVSTVENA NIJEGA BOLESNIKA NAKON OPERATIVNOG TRETMANA ŽUČNOG MJEHURA

mr. zdr. njgege Alija Salihović, JZU UKC Tuzla, Klinika za hirurgiju, BIH

8. NEUROLOŠKI ISPADI NAKON KARDIOVASKULARNIH OPERACIJA

Marina Ahmetbegović Dipl. m.s. Senada Huseinović m.s. CENTAR ZA SRCE BIH, TUZLA, BIH

9. Preliminarno anketno istraživanje procjene boli i korištenja instrumenata za procjenu boli kod djece na liječenju u Makedoniji i Bosni i Hercegovini

Veizovic V, Bozic J, Panova G, Babajic Mevludin & Bramhagen AC (2017)

10. PRIPREMA KANDIDATA ZA TRANSPLANTACIJU JETRE. SESTRINSKE PROCEDURE

dr sci. med. Željko Vlaisavljević, Klinika gastroenterologiju i hepatologiju, Odjeljenje hepatologije I

Klinički centar Srbije, Beograd, Srbija

11. PROJEKTI PROŠIRENE EDUKACIJE LAIKA IZ PODRUČJA HITNE POMOĆI I NJIHOV UTJECAJ NA KVALITETU RADA HITNE MEDICINSKE SLUŽBE

Autori: VALENTIN ŽUPAN mag. med. techn. (Slavonski Brod, Hrvatska)

12. EPIDURALNA ANESTEZIJA (POSTER)

Jovo Stojičić, UKC Banja Luka, RS, BiH

KRAJ DRUGOG DANA KONGRES

OBLAZAK GRADA - SLOBODNO VRIJEME

20,00h - SVEČANA VEČERA SALA „ZODIAK“ HOTELA „TUZLA“ TUZLA

NEDJELJA 17.09.2017g.

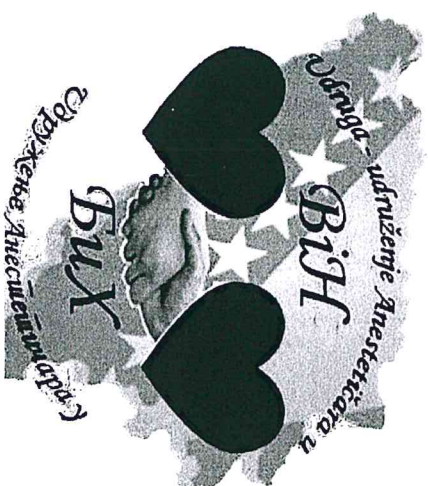
10,00h - 11,30h RADNI DIO KONGRESA I DISKUSIJA

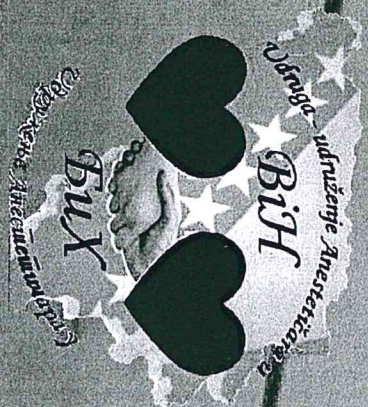
11,30-12,00h ZAKLJUČCI KONGRESA

12,00h ZATVARANJE KONGRESA

OBLAZAK GRADA - SLOBODNE AKTIVNOSTI

12,00h – 15,00h SASTANAK UPRAVNOG ODBORA UDRUŽENJA

5 • KONGRES

International Congress

Udruženje anestezičara med. sestara/tehničara,
intenzivne terapija, reanimacije i transfuzije
u BiH - PULS sa međunarodnim učesćem.

KNJIGA SAŽETAKA

5 KONGRESA

TUZLA

15-17. IX. 2017g.

Hotel Tuzla

Predavanja iz oblasti:

Anestezije i reanimacije, JIT, Transfuzije
Terapije bola, Poster prezentacija

PREDSEDNIK UAUBIH
Babajić Mevludin

SEKRETAR KONGRESA

Ibrahimi Edmond

GENERALNI SEKRETAR UDRUŽENJA

Nurkić Nermina

STRUČNI ODBOR / SCIENTIFIC COMMITTEE

Prof. Dr. Imamović Semir, BiH

Dr.scI.med. vet/PJD, Vejzović Vedrana
Malmö Univerzitet, Švedska

Prof. Panova Gordana, Makedonija

Adriano Friganović, Hrvatska

Dragošev Gordana, Srbija

Kardoš Zorica, Slovenija (predstavnik IFNA)

Jovan Filipović, Srbija

Božić Josip, Hrvatska

Jahić Mirza BiH

Babajić Mevludin, BiH

Gazibegović Zinajda BiH

**ORGANIZACIONI ODBOR / ORGANIZING
COMMITTEE**

Čengić Amil

Babajić Mevludin

Ibrahimi Edmond

Mehmedović Mehmed

Salkanović Nurdin

Nurkić Nermina

Babajić Samira

Dečić Mldhat

Pejzić Sonboj

Hallilović Meliha

ORGANIZATOR / ORGANISER

**Udruženje Anestetičara i medicinskih
sestara/tehničara intenzivne terapije,
reanimacije i transfuzije u BiH – PULS**

SUORGANIZATOR KONGRESA

KOMORA ZDRAVSTVENIH TEHNIČARA

TUZLANSKOG KANTONA

Predsjednik komore

Jahić Mirza

Predstavnik IFNA-e za BiH

Dozlog Nermiin

Poštovane kolegice, kolege i prijatelji!

**Pozivamo Vas da nam se pridružite na 5.
kongresu UAUBIH sa međunarodnim
učesćem koji će se održati od 15.-17.09.
2017g. u Tuzli Hotel „Tuzla“.**

kongres@puls.ba

Web stranica UAUBIH-----www.puls.ba

Email UAUBIH :-----Info@puls.ba

UDRUŽENJE ANESTETIČARA U BIH

Predsjednik udruženja anestetičara u BiH

Anestetičar Babajić Mevludin

Klinika za Anesteziologiju i Reanimatologiju JZU UKC TUZLA

Ul. Tmovac bb 75000 Tuzla

Sažetak rada za 5.kongres udruženja anestetičara u BiH

ULOGA ANESTETIČARA PRI SPROVODJENJU DIJAGNOSTIČKIH PREDURA

Poslednje dvije decenije bilježi se napredak u razvoju medicinske tehnologije, koja omogućava liječenje pacijenata neinvazivnim ili minimalno invazivnim procedurama.

Pacijenti kod kojih je, do prije nekoliko godina, liječenje podrazumijevalo velike hiruške intervencije, sada se mogu liječiti efikasnije, ekonomičnije i komfornije nehiruškim intervencijama koje se izvode van operacione sale. Mnoge od ovih procedura se izvodi u opštoj intravenskoj anesteziji ili proceduralnoj sedaciji i analgeziji koja se sve češće koristi, a radi obezbjeđivanja optimalnih uslova rada za ljekara, uz maksimalni komfor i bezbjednost po pacijenta.

Cilj izvođenja anestezije u dijagnostici

Bezbjednost pacijenta.

Smanjenja bola i uznemirenosti kod pacijenta koje su posljedica izvođenja same procedure.

Omogućava da pacijent bude miran, bez pokreta tokom izvođenja procedure.

Maksimalnog obezbjeđivanja uslova za uspješno izvođenje procedure.

Brz oporavak pacijenta.

Pacijenti koji se podvrgavaju ovakvim intervencijama, u sve većem broju su sa ozbiljnim komorbiditetima zbog čega se rješavanju njihovog zdravstvenog problema pristupa manje invazivnim metodama

- *Postupak sedacije i anestezije u dijagnostici podrazumijeva kompleksan pristup situaciji, uzimajući u obzir različite, često neadekvatne lokacije kako bi se izbjegli/spriječili nepovoljni ishodi.*

- *Potrebno je uvođenjem standardizovanih koraka nadzora i dodatnih usavršavanja na organizacionim sposobnostima osoblja, što vodi ka podizanju kvaliteta pri pružanju ovakve vrste usluge i očuvanju sigurnosti pacijenta.*

ZASTAPIJENOST I VRSTE ANEMIJE U OPŠTINI KOČANI

Gordana Panova MAKEDONIJA

Fakultet za medicinske nauke, Univerzitet „Goce Delčev“, Štip, Makedonija

ABSTRAKT

Uvod: Krv je tekovno vezno tkivo koje prolazi kroz krvne sudove ljudskog i životinjskog organizmu i osigurava hranu i razmenu hranljivih materija u ćeliji. Anemija je stanje kod kojih je u našem krvu smanjen broj crveni krvni ćelija od normalnog broja. Hemoglobin je protein bogat željezom, koji daje crvenu boju krvi. Neke vrste anemije su lako i kratkotrajne, pa zato i lako se liječe. Neke od njih mogu se sprečiti i samo sa zdravom ishranom. Druge vrste se mogu lečiti uz pomoć dijetnih dodataka. Odradeni tip anemija može biti ozbiljan, dugotrajan, pa čak i opasan po život ako se ne dijagnostificiraju i tretiraju na vrijeme.

Cilj: zastapenost i analiza anemije u opštini Kočani, u periodu od 2013. do 2016. godine, a ispitanici su iz svih uzrasta.

Materijali i metode: U realizaciji postavljenog cilja primjenjen je deskriptivni metod, statističkom obradom i analizom anemije u opštini Kočani od 2013. do 2016.godine.

Rezultati: zastapenost anemije zbog nedostatka željeza 2013 godine je 1659, megaloblastna 4, aplastična 9 i hemolitička 8. U 2014. godini 1683 anemija, megaloblastna 17, aplastična i hemolitička 4. U 2015. godini ukupno anemije su 1663 bolesti, megaloblastic anemija je 10, od Aplastična 2 i hemolitička anemija 6. U 2016 godina anemija je 1080, megaloblastna 19, aplastična 0, hemolitička 2.

Diskusija: broj obolelih od anemije u Kočanskom regionu je dosta veliki. Zastupanje ženskog pola je veće u odnosu na muškaraca, najviše bolesti ima od željezo-deficita anemije. Broj obolelih žena je 4683, a na muškarcima 1602. drugo po broju bolesti je megaloblasticna anemija, gdje je broj obolelih žena 39 muškaraca 11. Hemolitička anemija se retko sreće u Kočanskom regionu. Broj obolelih žena je 16, a broj mušjaka je 4. Aplistična anemija je najmanja, broj bolesnih muškaraca je 10 i 5 žena. Broj bolesti linerno opada, počev od 2013 do 2016 godine.

Zaključak: Anemija je stanje u kojem se smanjuje hemoglobin, kao i smanjenje broja crveni krvnih zrnaca. Kao rezultat pravilne edukacije pacijenata može se smanjiti rizik od pojave anemije. U 2013. ukupno su bolesni od anemije 1880, 2014 su 1708, 2015 su 1681 i u 2016godine 1101 pacijenta. Broj obolelih linerno opada počev od 2013 - 2016. Potrebno je da se konzumira zdrava hrana koja će obezbediti sintezu vitamina B12 i raznovrsnu ishranu u kojoj će se sveže povrće i sveže frukcte uvezati zbog minerala, vitamina i egzogenih enzima, neophodnih za organizam.

Ključne reči: anemija, crveni krvni stubovi, hemoglobin, edukacija, ishrana.

Značenje sestriinske skrbi kod pacijenata sa koronarnom arterijskom boleštom

Prof. Gordana Panova MAKEDONIJA

Fakultet za medicinske nauke- Univerzitet „Goce Delčev“, Štip

www.gordana.panova@ugd.edu.mk

Abstrakt

Uvod: Koronarna arterijska bolest (KAB) predstavlja smanjenje koronarnih arterija izazvanih aterosklerozom, koja nastane usled opadanja masnih naslaga, plakati su na unutrašnjem površini na zidu koronarnih arterija.

Cilj: uloga sestre je stalno posmatrati bolesnika od prijema u bolnicu do njegovog izlaska, zabilježujući sve promjene koje obavještava lekara.

Materijali i metode: uvek prvi kontakt pacijenta je sa medicinskom sestrom koja na kratko uzima sestriinsku anamnezu.

Rezultati: Mortality of patients from cardiovascular diseases in R. Macedonia is 55-58%.

Diskusija: Rano otkrivanje i prevencija su od velike važnosti. Makedonija u razvoju je daleko od evropskih zemalja, ali upravo loša ekonomska situacija, trajni stres, pušenje, alkoholi i loša prehrana dovode do bolesti krvotoka.

Zaključak: Sestra objašnjava bolesnicima o njihovim bolestima s jednostavnim jezikom kako bi mogli razumjeti prirodu njihove bolesti kako bi i sami bolesnici mogli da sarađuju i uzimaju preporučenu terapiju, sprovode higijensko-dietetički režim i time doprinesu njihovom hitno oporavak.

Ključne reči: koronarna arterijska bolest (KAB), grudna bolka, STEMI.

Preliminarno anketno istraživanje procjene boli i korištenja instrumenata za procjenu boli kod djece na liječenju u Makedoniji i Bosni i Hercegovini

ŠVEDSKA HRVATSKA MAKEDONIJA BOSNA I HERCEGOVINA

Veizovic V, Bozic J, Panova G, Babajic M & Bramhagen AC (2017)

Bol kod djece je je podrucje koje se pocelo relativno kasno istrazivati ali od 1970 se intenzivno radi na poboljsavanju uvjeta za procjenu i tretmana boli kod djece svih uzrasta. Trenutno postoji niz pedijatrijskih instrumenata za procjenu boli koji se upotrebljavaju, ali se njihova upotreba treba proširiti radi lakseg dokazivanja postojanja pedijatrijske boli te njegovog olaksanja. Ranija istrazivanja iz oblasti njege su pokazala da medicinske sestre imaju vaznu ulogu kod procjene boli ali da jos uvijek upotreba instrumenata nije adekvatno zastupljena u praksi dječije njege. Kako se ovakvo istrazivanje nije ranije radilo na podrucju dječije njege u Makedoniji, Bosni i Hercegovini, Srbiji te Hrvatskoj, cilj ove studije je bio da se istrazi u kojoj mjeri se instrumenti za procjenu boli koriste kod djece koja su na bolnickom liječenju iz dječije perspektive na predstavljenim podrucjima. Prvi dio studije je radjen na podrucju Makedonije i Bosne i Hercegovine u toku 2016 godine i prikazan je u ovom rapportu.

Tri stotine pedeset anketa je podjeljeno djeci koja su se u periodu djeljenja ankete nalazila na liječenju u dvije kliničke bolnice u Makedoniji (n=170) i Bosni i Hercegovini (n=180). Rezultat se bazira na 294 ankete n= 160 (Makedonija) i n= 134(Bosna i Hercegovina). Anketa je sastavljena od sedam pitanja na koje su odgovarala djeca zajedno sa svojim roditeljima koji su u bili u djetetovoj pratnji za vrijeme bolnickog liječenja. Preliminarni rezultat pokazuje da veliki broj djece koja se nalaze na liječenju u bolnicama osjećaju bol ali da se u malo slučajeva koriste instrumenti za procjenu boli. Ne vide se nikakve signifikantne razlike između odgovora dječaka i djevojčica. Rezultat pokazuje da je većina djece/roditelja zadovoljna liječenjem djetetove boli